nieuws

Volhoudbaarheid van ons voedselsysteem staat onder druk

nieuws

Het Landbouwrapport (LARA) 2012 onderneemt een eerste duurzaamheidsmonitoring van de Vlaamse land- en tuinbouw. "Het huidige landbouw- en voedingssysteem kan een indrukwekkend palmares voorleggen", erkent Dirk Van Gijseghem van het Departement Landbouw en Visserij, "maar de volhoudbaarheid op lange termijn komt onder toenemende druk te staan."

19 DECEMBER 2012 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:20

Lees meer over:
landbouw algemeen

Het Landbouwrapport (LARA) 2012 onderneemt een eerste duurzaamheidsmonitoring van de Vlaamse land- en tuinbouw. "Het huidige landbouw- en voedingssysteem kan een indrukwekkend palmares voorleggen", erkent Dirk Van Gijseghem van het Departement Landbouw en Visserij, "maar de volhoudbaarheid op lange termijn komt onder toenemende druk te staan."
De focus in de vierde editie van het Landbouwrapport ligt volledig op duurzaamheid. Het rapport brengt de duurzaamheid van de verschillende land- en tuinbouwsectoren in kaart op economisch, ecologisch en sociaal vlak en het schetst, rekening houdend met de context, de innovatie en de eerste aanzetten tot transitie. De gehanteerde indicatoren maken het mogelijk om cijfermatig tendensen en doelstellingen weer te geven. De beperkingen van deze methode doen geen afbreuk aan de ambitie van het Departement Landbouw en Visserij om de duurzaamheidsbril nu al op te zetten. Concreet wordt het concept 'duurzame ontwikkeling' pas als de landbouwers er mee aan de slag gaan.
Het landbouw- en voedingssysteem lijkt soms te ver te zijn doorgeschoten in de realisatie van zijn eigen doelstellingen. De sterke specialisatie in de productieketen maakt een correcte waardering van voedsel moeilijk omdat een zekere vervreemding

optreedt door het groot aantal schakels. Het productieapparaat wordt anderzijds steeds groter om aan de gedifferentieerde en hoge consumenteneisen te kunnen voldoen. De overvloed aan voedsel leidt bovendien tot veel voedselverliezen, terwijl de productie ervan een hoge grondstofvraag kent en een aanzienlijke milieu-impact heeft. Het systeem geeft in zijn gedrevenheid dus aanleiding tot minder gewenste en contraproductieve resultaten.
Deze interne systeemspanningen worden nog eens versterkt door ontwikkelingen in de omgeving van het systeem. De wereldbevolking zal naar verwachting blijven toenemen. Die bijkomende voedselproductie is te realiseren tegen een achtergrond van onder meer frequentere extreme en ongunstige weersomstandigheden, overstromingen, verstedelijking en schaarsere hulpbronnen. Dat alles zorgt ervoor dat het niet langer zeker is of met een verdere optimalisatie van het systeem de veerkracht van het systeem te behouden is.
"De toenemende afwijking tussen de toestand van het systeem en de omgeving van het systeem lijkt erop te wijzen dat een heroriëntatie naar een fundamenteel duurzamer systeem nodig is om een lock-in en een systeemcrisis te vermijden", lezen we in LARA. Verschillende systeeminnovaties zijn wellicht nodig om een dergelijke transitie te realiseren. Dat vraagt complexe, diepgaande en structurele veranderingen, die meerdere decennia vergen, zodat het belangrijk is om het systeem tijdig bij te sturen.
Veranderingen naar meer duurzaamheid gaan niet altijd even snel, maar het streven naar meer duurzaamheid is ondertussen algemeen aanvaard. De transitie is al bezig en zichtbaar in bestaande nicheregimes zoals stadslandbouw, biologische landbouw, 'anders eten' en nieuwe productieparadigma’s. Vanuit hun eigen logica bieden deze niches (delen van) antwoord op de aangeduide hotspots in het regime. Ook vanuit het regime zijn er initiatieven. "In de traditionele landbouw is de dynamiek evenzeer merkbaar", beaamt afdelingshoofd Monitoring en Studie Dirk Van Gijseghem, "met name in de zoektocht naar nieuwe en positieve manieren om in te spelen op economische, ecologische en maatschappelijke uitdagingen."
Omdat transitieprocessen in tegenstelling tot klassieke beleidsprocessen niet doelgericht zijn maar doelzoekend van aard, is hun aansturing verre van evident. Toch gaat men er van uit dat een transitie in zekere mate aan te sturen is. Tijdens het laatste decennium zijn in Vlaanderen al verschillende pogingen ondernomen om een transitie van het landbouw- en/of voedingssysteem op te starten. The New Food Frontier is zo’n beperkt zichtbare, nieuwe poging om boeren, bedrijven, belangenorganisaties en de overheid te overtuigen om deel te nemen aan een gestructureerd transitieproces.

In de onlangs verschenen systeemanalyse 'Landbouw en voeding' van professor Erik Mathijs (K.U.Leuven) worden tien uitdagingen geschetst voor de toekomst. Een falend landbouw- en voedselsysteem zou enorme maatschappelijke kosten en kapitaalsvernietiging veroorzaken. Het is de taak van de overheid om het debat erover te stimuleren en iedereen uit te nodigen om eraan deel te nemen.
Meer info: LARA 2012 & The New Food Frontier

Beeld: The New Food Frontier

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada